

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΤΡΙΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

(ΙΩΑΝΝΙΝΑ, 28-29 ΜΑΡΤΙΟΥ 1988)

Με μεγάλη επιτυχία έγινε στις 28 και 29 Μαρτίου 1988, στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, η Γ΄ Φιλοσοφική Ημερίδα, με θέμα «Νεοελληνική Φιλοσοφία», στη σειρά των ημερίδων που καθιέρωσε και οργανώνει η Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών.

Το εξαιρετικά ενδιαφέρον θέμα και η έγκαιρη ανακοίνωσή του προκάλεσαν τη συμμετοχή μεγάλου αριθμού ερευνητών και ακαδημαϊκών δασκάλων από τα Πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα της χώρας. Η υψηλή ποιότητα των ανακοινώσεων και οι γόνιμες συζητήσεις που τις ακολούθησαν έδειξαν τη σοβαρότητα και το επιστημονικό πνεύμα με το οποίο οι σύγχρονοι Έλληνες ερευνητές αντιμετωπίζουν, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, αυτή την τόσο σημαντική περίοδο της Ελληνικής σκέψης.

Κατά την επίσημη έναρξη των εργασιών, η Πρόεδρος της Ελληνικής Φιλοσοφικής Εταιρείας, καθηγήτρια της φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης, κ. Τ. Πεντζοπούλου-Βαλαλά απηύθυνε προσφώνηση στους συνέδρους, επισημαίνοντας το ιδιαίτερο ενδιαφέρον και την επικαιρότητα του θέματος, καθώς και την ανάγκη ανάπτυξης ειδικών ερευνητικών εργασιών και υπεύθυνων εκδοτικών προσπαθειών πάνω στις πηγές και τα κείμενα των τελευταίων αιώνων στον χώρο της Νεοελληνικής φιλοσοφίας.

Ακολούθησε χαιρετισμός του Κοσμήτορα της Φιλοσοφικής Σχολής, καθηγητή της Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων κ. Ε. Μπιτσάκη, ο οποίος κήρυξε και την έναρξη της Ημερίδας εκ μέρους του Πρύτανη του Πανεπιστημίου κ. Δ. Μεταξά.

Στην πρώτη συνεδρία της 28/3, υπό την προεδρία του Αντιπροέδρου της Ε.Φ.Ε., καθηγητή της Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών κ. Κ. Βουδούρη και με γραμματέα την Επίκουρη Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Γεωργία Αποστολοπούλου, μίλησε ο καθηγητής κ. Β. Κύρκος με θέμα «Παιδευτική παράδοση και νεωτερικό πνεύμα στην τουρκοκρατούμενη Ήπειρο». Ο ομιλητής έδωσε συνοπτικά και ουσιαστικά το ιστορικό και ιδεολογικό περίγραμμα της εποχής στην οποία αναφερόταν το θέμα της Ημερί-

δας, και επισήμανε τη ζωντανή παρουσία της παιδείας στην τουρκοκρατούμενη Ελλάδα με επίκεντρο τα Γιάννενα, τη σημασία της εμφάνισης των ιδεών του Διαφωτισμού, και το ρόλο των Ελλήνων εμπόρων και ταξιδευτών στη διάδοση των προοδευτικών ιδεών. Εξήρε, επίσης, τη σπουδαιότητα των μελετών που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια σχετικά με την περίοδο αυτή.

Στην πρωινή συνεδρία της 29/3 προήδρευσε ο καθηγητής κ. Β. Κύρκος με γραμματέα τον Επίκουρο καθηγητή κ. Ε. Παπαδημητρίου. Ο Δρ της Φιλοσοφίας κ. Λ. Μπενάκης παρουσίασε τα αποτελέσματα μιας πρωτότυπης επιστημονικής εργασίας του, πάνω σε «ένα ανέκδοτο ελληνοαραβικό λεξιλόγιο αριστοτελικής λογικής ορολογίας του Βησσαρίωνος Μακρή» του 1670. Στην ανακοίνωση έγινε αναλυτική παρουσίαση και αξιολόγηση του λεξιλογίου που κατέδειξε τη μεγάλη εξάπλωση της Αριστοτελικής φιλοσοφίας στους Άραβες της Μεταβυζαντινής περιόδου.

Ενδιαφέρουσες υπήρξαν οι εισηγήσεις του Δρ της Φιλοσοφίας κ. Κ. Τσαφάρá, με θέμα: «Ο Θεόφιλος Καΐρης και ο φιλοσοφικός αντίλογος στο χριστιανικό δόγμα», και του Επίκουρου Καθηγητή κ. Λ. Μπαρτζελιώτη με θέμα τη «Συμβολή του φιλοσοφικού λόγου στη διαμόρφωση της εθνικής νεοελληνικής συνειδήσεως».

Στην ουσιαστική ανακοίνωσή του «Η φιλοσοφία της θρησκείας στη Νεοελληνική διάνοηση - Ιστορική επισκόπηση και κριτική ανασκόπηση, ο Λέκτωρ κ. Μ. Μπέγζος έδωσε ένα συνοπτικό διάγραμμα της νεοελληνικής φιλοσοφίας της θρησκείας κάτω από δύο γενικές κατευθύνσεις, του Μεσοπολεμικού νεοκαντιανισμού (ιδεαλιστική φιλοσοφία της θρησκείας) και του Μεταπολεμικού περσοναλισμού (υπαρξιστική φιλοσοφία της θρησκείας).

Ο Επίκουρος καθηγητής κ. Ν. Ψημμένος, ανέπτυξε στη συνέχεια το θέμα: «Ο προβληματισμός των Νεοελλήνων φιλοσόφων για τη γλώσσα», όπου αξιοποίησε απόψεις για τη γλώσσα των σημαντικότερων εκπροσώπων του Νεοελληνικού Διαφωτισμού και επισήμανε τη μεγάλη σημασία των απόψεων αυτών για μια αποτίμηση του σημερινού φιλοσοφικού λόγου.

Τέλος, η Λέκτωρ κ. Α. Λεοντσίνη, στην ανακοίνωσή της «Νεοελληνική φιλοσοφία: γλώσσα και θεωρία του ωραίου» επιχείρησε να προσδιορίσει το πλαίσιο για τη συγκρότηση μιας αισθητικής θεωρίας και γλώσσας από τους Έλληνες στοχαστές του 19ου αιώνα.

Στη βραδυνή συνεδρία της 29/9, προήδρευσε η Καθηγήτρια της φιλοσοφίας κ. Τ. Πεντζοπούλου-Βαλαλά, με γραμματέα τον Επίκουρο Καθηγητή κ. Ν. Ψημμένο.

Στους «Έλληνες μαθητές του Schelling» αναφέρθηκε στην ομιλία της η Επίκουρη καθηγήτρια κ. Γ. Αποστολοπούλου, ιδιαίτερα στον Στέφανο Δούγκα και τον Νικόλαο Κοτζιά και στις επιδράσεις που δέχτηκαν από τον Γερμανό φιλόσοφο.

Ο Δρ της φιλοσοφίας κ. Μανώλης Μαρκάκης, στο θέμα του «Η έννοια του χρόνου στη Μεταφυσική του Π. Κανελλόπουλου», εξέτασε τη συνθετική μεταφυσική σκέψη του Π. Κανελλόπουλου σε αναφορά προς την επιστημολογική αντίληψη περί χρόνου.

Στη συνέχεια διαβάστηκε η ανακοίνωση του Αναπληρωτή καθηγητή της φιλοσοφίας κ. Π. Νούτσου που αναφερόταν στα Μεθοδολογικά και ερμηνευτικά προβλήματα της Νεοελληνικής φιλοσοφίας.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίασε η ανακοίνωση του Επίκουρου καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Ν. Χρόνη πάνω στη «Νεοελληνική φιλοσοφία στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών από της ιδρύσεώς του μέχρι το 1950».

Τον κύκλο των ομιλιών της Ημερίδας έκλεισε ο Καθηγητής κ. Κ. Βουδούρης, με την εισήγησή του «Η Ελληνική φιλοσοφία. Παρελθόν, παρόν και μέλλον», μέσα από την οποία, με την παρουσίαση βασικών φιλοσοφικών προβληματισμών, φάνηκαν οι προοπτικές ανάπτυξης της Νεοελληνικής φιλοσοφικής σκέψης.

Η μεγάλη επιτυχία της φιλοσοφικής Ημερίδας οφείλεται, εκτός των άλλων, στην άψογη οργάνωσή της από την Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία και τον Τομέα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, που όχι μόνο διέθεσε τους χώρους και ενίσχυσε οικονομικά την εκδήλωση, αλλά βρέθηκε διαρκώς κοντά στους προσκεκλημένους συνέδρους, κάνοντας πράξη την πατροπαράδοτη Ηπειρωτική φιλοξενία. Οι δύο συνεστιάσεις που οργάνωσε στη διάρκεια της ημερίδας συνέβαλαν ακόμη περισσότερο στη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων του ίδιου διδακτικού και ερευνητικού χώρου και έδωσαν την ευκαιρία για συνέχιση του φιλοσοφικού διαλόγου.

Θα πρέπει να αναφέρουμε την ευγενική προσφορά, εκ μέρους της Ιεράς Μητροπόλεως Ιωαννίνων, τόμων του Περιοδικού Ηπειρωτικά Χρονικά στους συνέδρους, καθώς και την οργάνωση, με την εποπτεία της Ε.Φ.Ε., από τον εκδοτικό οίκο Δωδώνη, έκθεσης φιλοσοφικού βιβλίου στο χώρο διεξαγωγής της ημερίδας.

Τέλος, ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στη βοήθεια και συμπαράσταση που προσέφερε στη διοργάνωση η ειδική γραμματέας της ημερίδας κ. Ευδοκία Παπαγεωργίου-Λεβέντη.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΔΠ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΠΙΝΟΖΑ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 22-23/4/1988)

Με μεγάλη επιτυχία έγινε στις 21 και 22 Απριλίου 1988 στη Θεσσαλονίκη το συνέδριο για τον Σπινόζα, που οργάνωσε το Γαλλικό Ινστιτούτο και ο Τομέας Φιλοσοφίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου.

Κατά την πρώτη συνεδρία (21/4), στην αίθουσα τελετών της Φιλοσοφικής Σχολής, υπό τον γενικό τίτλο «Ο Σπινόζα σήμερα» μίλησαν οι Καθηγητές κκ. Alexandre Methery, με θέμα «Φυσική και Οντολογία στον Σπινόζα», Pierre Machevey για την «Φιλοσοφική επικαιρότητα του Σπινόζα», Pierre-François Moreau, με θέμα «Από την εμπειρία στη φιλοσοφία», Τ. Πεντζοπούλου-Βαλαλά, με θέμα «Η ερμηνευτική του Σπινόζα με βάση το 7ο κεφ. της Πολιτικοθεολογικής πραγματείας» και ο Επίκουρος καθηγητής κ. Γ. Βώκος, με θέμα «Ο Σπινόζα και οι άλλοι».

Στη δεύτερη συνεδρία (22/4), στην αίθουσα του Γαλλικού Ινστιτούτου, υπό τον τίτλο «Σπινόζα και πολιτική» οι Γάλλοι καθηγητές ανέπτυξαν τα θέματα: «Ο πολιτικός ρεαλισμός του Σπινόζα», «Επανάσταση και δημοκρατία», και «Ο μοντερνισμός της πολιτικής σκέψης του Σπινόζα». Και στις δύο συνεδρίες, τόσο η παρουσίαση των θεμάτων από τους ομιλητές όσο και οι συζητήσεις που ακολούθησαν προκάλεσαν το έντονο ενδιαφέρον και τη συμμετοχή των συνέδρων και του ακροατηρίου.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΔΠ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ